

Sygn. akt VIII Ka 217/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Niezabitowski

Protokolant: Aneta Chardziejko

po rozpoznaniu w dniu 8.05.2015 r. sprawy J. S.

obwinionego o czyn z art. 27³ ustawy z dnia 15.12.2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych

na skutek apelacji obrońcy obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Sokółce z dnia 15 grudnia 2014 r. (sygn. II W 2009/13):

I. Zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

II Zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 30 zł. (trzydziestu złotych) tytułem opłaty za II instancję i obciąża go zryczałtowanymi wydatkami za postępowanie odwoławcze w kwocie 50 zł. (pięćdziesięciu złotych)

UZASADNIENIE

J. S. został obwiniony o to, że :

1. w okresie czasu od 17 sierpnia 2013 r. do 12 marca 2014 r. w S.będąc (...) (...)Osiedla (...)w S.wbrew obowiązkowi nie udostępnił członkowi spółdzielni kopii umów o pracę wraz ze wszystkimi aneksami oraz innych rodzajów umów wraz z aneksami zawartych przez (...)Osiedla (...)w S.z J. S., B. B. (1), M. Z.,

tj. o czyn z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,

2. w okresie czasu od 18 sierpnia 2013 r. do dnia 12 marca 2014 r. w S.będąc (...) (...)Osiedla (...)w S.wbrew obowiązkowi nie udostępnił członkowi spółdzielni kopii umowy na usługę prawną zawartą z adwokatem P. R.i wszystkich faktur w okresie od stycznia 2013 r. do dnia wydania dokumentów oraz kopii uchwały (...)Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni z dnia 14 czerwca 2013 r. wraz z załączonym do niej jednolitym tekstem statutu (...)Osiedla (...)w S.,

tj. o czyn z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,

3. w okresie czasu od marca 2013 r. do 12 marca 2014 r. w S.będąc (...) (...)Osiedla (...)w S.wbrew obowiązkowi nie udostępnił członkowi spółdzielni kopii opinii (...) T. S.poświadczonej za zgodność z oryginałem sporządzonej do porządku obrad z dnia 05.03.2013 r. Rady Nadzorczej (...)zwołanego na dzień 12.03.2013 r.,

tj. o czyn z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,

4. w okresie czasu od 11 października 2013 r. do dnia 12 marca 2014 r. w S.będąc (...) (...)Osiedla (...)w S.wbrew obowiązkowi nie udostępnił członkowi spółdzielni faktur na zakup wodomierzy wraz z ich atestami, które zostały

wymienione i zamontowane w drugim półroczu 2013 r. w instalacji wodnej użytkowników mieszkań, a także lokali użytkowych będących własnością (...) oraz liczników zimnej wody węzłów budynków,

tj. o czyn z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,

5. w okresie czasu od 16 sierpnia 2013 r. do dnia 12 marca 2014 r. w S. będąc (...) (...) Osiedla (...) w S. wbrew obowiązкови nie udostępnił kopii elektronicznego zapisu z przebiegu walnego zgromadzenia członków (...) Osiedla (...) w S. z dnia 14 czerwca 2013 r.,

tj. o czyn z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,

6. w okresie czasu od 13 stycznia 2014 r. do 21 marca 2014 r. w S. będąc (...) zarządu (...) Osiedla (...) w S. wbrew obowiązкови wynikającemu art. 8¹ ust. 1 Ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych dopuścił się tego, że w/w Spółdzielnia nie udostępniła członkowi spółdzielni do wglądu dokumentów w postaci kserokopii ocen stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest w siedemdziesięciu budynkach zarządzanych przez spółdzielnię,

tj. o czyn z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,

7. w okresie czasu od 21 lutego 2014 r. do dnia 21 marca 2014 r. w S. będąc (...) zarządu (...) Osiedla (...) w S. wbrew obowiązкови wynikającemu art. 8¹ ust. 1 Ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych dopuścił się tego, że w/w Spółdzielnia nie udostępniła członkowi spółdzielni do wglądu dokumentów w postaci umowy zawartej z usługobiorcą na termomodernizację ścian szczytowych i ściany północnej budynku (...) 26 w S.,

tj. o czyn z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,

8. w okresie czasu od 18 lutego 2014 r. do 14 kwietnia 2014 r. w S. będąc (...) zarządu (...) Osiedla (...) w S. wbrew obowiązкови wynikającemu art. 8¹ ust. 1 Ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych dopuścił się tego, że w/w Spółdzielnia nie udostępniła do wglądu i uniemożliwiła zapoznanie się za pomocą cyfrowego aparatu fotograficznego z dokumentem w postaci kompletnego Protokołu Rady Nadzorczej (...) w S. Osiedle (...) Nr (...) przyjętej na posiedzeniu w dniu 13 listopada 2013 r. oraz dokumentem w postaci Regulaminu zapoznawania się z dokumentami (...) Osiedla (...) w S.,

tj. o czyn z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,

9. w okresie czasu od 10 marca 2014 r. do dnia 14 kwietnia 2014 r. w S. będąc (...) zarządu (...) Osiedla (...) w S. wbrew obowiązкови wynikającemu art. 8¹ ust. 1 Ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych dopuścił się tego, że w/w Spółdzielnia nie udostępniła członkowi spółdzielni do wglądu i uniemożliwiła zapoznanie się za pomocą cyfrowego aparatu fotograficznego z dokumentami w postaci kompletnych Protokołów Zarządu (...) w S. Osiedle (...) za okres czasu od dnia 21 stycznia do 5 marca 2014 r.,

tj. o czyn z art. 27¹ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,

10. w okresie od 19 sierpnia 2013 r. do 13 grudnia 2013 r. w S. będąc (...) (...) Osiedla (...) w S. wbrew obowiązкови nie udostępnił członkowi spółdzielni kopii: 1) Umowy zawartej P. R. i wszystkich faktur wystawionych przez jego kancelarię w okresie od stycznia 2013 r. do dnia wydania dokumentów; 2) Umowy o pracę wraz ze wszystkimi aneksami (oraz innych rodzajów umów wraz z aneksami) zawartej przez (...) w S. z J. S., B. B. (1), M. Z.; 3) Umów i wszystkich faktur dotyczących termomodernizacji bloków S. (...) oraz przy ul. (...); 4) Wszystkich umów zawartych z najemcami lokali w budynku Osiedle (...) (wraz ze wszystkimi aneksami) oraz faktur wystawionych najemcom w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 marca 2013 r.; 5) Wszystkich faktur dotyczących remontu pomieszczeń biurowych

po awarii centralnego ogrzewania w budynku (...)za rok 2012; 6) Wszystkich faktur za ogrzewanie budynku (...)za rok 2012,

tj. o czyn z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.

Wyrokiem z dnia 15 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy w Sokółce w sprawie o sygn. II W 2009/13 obwinionego J. S. uznał za winnego tego, że :

1. w okresie czasu od 17 sierpnia 2013 r. do 12 marca 2014 r. w S.będąc (...) (...)Osiedla (...)w S.wbrew obowiązkowi dopuścił do tego, że Spółdzielnia nie udostępniła członkowi spółdzielni kopii umów o pracę wraz ze wszystkimi aneksami oraz innych rodzajów umów wraz z aneksami zawartych przez (...)Osiedla (...)w S.z J. S., B. B. (1), M. Z., ***tj. czynu z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,***

2. w okresie czasu od 18 sierpnia 2013 r. do dnia 12 marca 2014 r. w S.będąc (...) (...)Osiedla (...)w S.wbrew obowiązkowi dopuścił do tego, że Spółdzielnia nie udostępniła członkowi spółdzielni kopii wszystkich faktur na usługę prawną zawartą z adwokatem P. R.w okresie od stycznia 2013 r. do dnia wydania dokumentów oraz kopii uchwały (...)Walnego Zgromadzenia Członków Spółdzielni z dnia 14 czerwca 2013 r. wraz z załączonym do niej jednolitym tekstem statutu (...)Osiedla (...)w S., ***tj. czynu z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,***

3. w okresie czasu od marca 2013 r. do 12 marca 2014 r. w S.będąc (...) (...)Osiedla (...)w S.wbrew obowiązkowi dopuścił do tego, że Spółdzielnia nie udostępniła członkowi spółdzielni kopii opinii (...) T. S.poświadczonej za zgodność z oryginałem sporządzonej do porządku obrad z dnia 05.03.2013 r. Rady Nadzorczej (...)zwołanego na dzień 12.03.2013 r., ***tj. czynu z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,***

4. w okresie czasu od 11 października 2013 r. do dnia 12 marca 2014 r. w S.będąc (...) (...)Osiedla (...)w S.wbrew obowiązkowi dopuścił do tego, że Spółdzielnia nie udostępniła członkowi spółdzielni faktur na zakup wodomierzy wraz z ich atestami, które zostały wymienione i zamontowane w drugim półroczu 2013 r. w instalacji wodnej użytkowników mieszkań, a także lokali użytkowych będących własnością (...)oraz liczników zimnej wody węzłów budynków, ***tj. czynu z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,***

5. w okresie czasu od 16 sierpnia 2013 r. do dnia 12 marca 2014 r. w S.będąc (...) (...)Osiedla (...)w S.wbrew obowiązkowi dopuścił do tego, że Spółdzielnia nie udostępniła członkowi spółdzielni kopii elektronicznego zapisu z przebiegu walnego zgromadzenia członków (...)Osiedla (...)w S.z dnia 14 czerwca 2013 r., ***tj. czynu z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,***

6. w okresie czasu od 13 stycznia 2014 r. do 21 marca 2014 r. w S.będąc (...) zarządu (...)Osiedla (...)w S.wbrew obowiązkowi wynikającemu art. 8¹ ust. 1 Ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych dopuścił do tego, że w/w Spółdzielnia nie udostępniła członkowi spółdzielni do wglądu dokumentów w postaci kopii ocen stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest w siedemdziesięciu budynkach zarządzanych przez spółdzielnię, ***tj. o czynu z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,***

7. w okresie czasu od 21 lutego 2014 r. do dnia 21 marca 2014 r. w S.będąc (...) zarządu (...)Osiedla (...)w S.wbrew obowiązkowi wynikającemu art. 8¹ ust. 1 Ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych dopuścił do tego, że w/w Spółdzielnia nie udostępniła członkowi spółdzielni do wglądu dokumentów w postaci umowy zawartej z usługobiorcą na termomodernizację ścian szczytowych i ściany północnej budynku (...)26 w S., ***tj. czynu z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,***

8. w okresie czasu od 18 lutego 2014 r. do 14 kwietnia 2014 r. w S.będąc (...)zarządu (...)Osiedla (...)w S.wbrew obowiązku wynikającemu art. 8¹ ust. 1 Ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych dopuścił do tego, że w/w Spółdzielnia nie udostępniła członkowi spółdzielni kopii dokumentu w postaci kompletnego Protokołu Rady Nadzorczej (...)w S.Osiedle (...)Nr (...)przyjętej na posiedzeniu w dniu 13 listopada 2013 r. oraz dokumentu w postaci Regulaminu zapoznawania się z dokumentami (...)Osiedla (...)w S., **tj. czynu z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,**

9. w okresie czasu od 10 marca 2014 r. do dnia 14 kwietnia 2014 r. w S.będąc (...)zarządu (...)Osiedla (...)w S.wbrew obowiązku wynikającemu art. 8¹ ust. 1 Ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych dopuścił do tego, że w/w Spółdzielnia nie udostępniła członkowi spółdzielni kopii dokumentów w postaci kompletnych Protokołów Zarządu (...)w S.Osiedle (...)za okres czasu od dnia 21 stycznia do 5 marca 2014 r., **tj. czynu z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.,**

10. w okresie od 19 sierpnia 2013 r. do 13 grudnia 2013 r. w S.będąc (...)Spółdzielni mieszkaniowej Osiedla (...)w S.wbrew obowiązku dopuścił do tego, że Spółdzielnia nie udostępniła członkowi spółdzielni kopii: 1) wszystkich faktur wystawionych przez kancelarię (...)w okresie od stycznia 2013 r. do dnia wydania dokumentów; 2) Umowy o pracę wraz ze wszystkimi aneksami (oraz innych rodzajów umów wraz z aneksami) zawartej przez (...)w S.z J. S., B. B. (1), M. Z.; 3) Umów i wszystkich faktur dotyczących termomodernizacji bloków S.(...)oraz przy ul. (...); 4) Wszystkich umów zawartych z najemcami lokali w budynku Osiedle (...)(wraz ze wszystkimi aneksami) oraz faktur wystawionych najemcom w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 marca 2013 r.; 5) Wszystkich faktur dotyczących remontu pomieszczeń biurowych po awarii centralnego ogrzewania w budynku (...) za rok 2012; 6) Wszystkich faktur za ogrzewanie budynku (...) za rok 2012, **tj. czynu z art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r.**

i za to, za każdy z tych czynów na mocy art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r. skazał go, a na mocy art. art. 27³ Ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r. w zw. z art. 39 kw skazał go na karę nagany.

Zasądził od obwinionego rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 zł tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł obrońca obwinionego. Zaskarżył wyrok w całości na korzyść J. S., zarzucając orzeczeniu:

- obrażę art. 27³ ustawy z dnia 15.12.2000r o spółdzielniach mieszkaniowych poprzez popełnienie błędów natury prawnej polegających na tym, że wbrew obowiązującym normom zawartym w art. 8¹ ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych i art. 18 ustawy z dnia 16.09.1982r prawo spółdzielcze oraz orzecznictwu Sądu Najwyższego uznał, iż członek spółdzielni posiada nieograniczone prawo wglądu w dokumenty spółdzielni i otrzymywania odpisów i kopii tych dokumentów według własnego uznania z możliwością wykonywania zdjęć aparatem fotograficznym,

- obrażę art. 7 kpk poprzez popełnienie przez Sąd błędu natury logicznej i wbrew zgromadzonym dowodowym z zeznań świadków B. B. (1) i M. Z., przyjęcie głośnych twierdzeń oskarżycieli posiłkowych za dowód nie udostępniania im jako członkom spółdzielni mieszkaniowej odpisów oraz kopii dokumentów, o których mowa w art. 8¹ ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych,

- obrażę art. 5 kpk poprzez arbitralne uznanie przez Sąd, wbrew literalnemu brzmieniu art. 8¹ ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych, iż żądanie odpisów oraz kopii dokumentów ma charakter absolutny i rozumiany w sposób szeroki z możliwością ich fotografowania,

- sprzeczności Sądu w ocenie zachowania się obwinionego oraz oskarżycieli posiłkowych z doświadczeniem życiowym i wskazaniem wiedzy przy analizie obowiązków ustawowych każdej z tych osób oraz zasad znajomości regulacji prawnych zawartych w art. 8¹ ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych.

Powołując się na powyższe obrońca wnioskował o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie obwinionego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja, jako niezasadna nie zasługiwała na uwzględnienie w zakresie zawartego w niej postulatu zmiany wyroku i uwolnienia obwinionego od odpowiedzialności. Nie znalazł bowiem potwierdzenia, ani stawiany w niej zarzut zasadniczy rzekomej obrazy prawa materialnego, której miały dopuścić się Sąd Rejonowy poprzez nietrafną subsumcję ustalonego w sprawie stanu faktycznego i przypisanie obwinionemu zarzucanego mu we wniosku o ukaranie wykroczenia, ani też sugestie o niewłaściwej, to jest niezgodnej z logiką i doświadczeniem życiowym ocenie i interpretacji zgromadzonych w sprawie dowodów.

Kontrola odwoławcza przeprowadzona przez Sąd Okręgowy prowadzi do konkluzji, że Sąd I instancji dokonał w oparciu o zgromadzone dowody prawidłowych ustaleń faktycznych i następnie - pomimo kwestionowania przez skarżącego podstawy odpowiedzialności - wyciągnął z nich trafne wnioski, dokonując właściwej subsumcji zachowania obwinionego pod konkretną normę ustawy z dnia 15.12.2013 roku o spółdzielniach mieszkaniowych..

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, będący przedmiotem analizy Sądu sprowadzał się nie tyle do oceny tzw. dowodów osobowych w postaci wyjaśnień obwinionego, zeznań świadków tj. obydwu oskarżycieli posiłkowych S. P.i B. B. (2), jak też zeznań zatrudnionych w (...)w S.osób, ale przede wszystkim do analizy i interpretacji szeregu zabezpieczonych dokumentów pod kątem obowiązków, jakie w świetle ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych spoczywały na obwinionym, jako organie reprezentujących (...) w S., jak i uprawnień przysługujących obydwu oskarżycielom posiłkowym, jako członkom owej (...).

Obwiniony podobnie jak autor apelacji, przyjęli linię obrony, odnoszącą się do interpretacji zawartego w kwalifikacji prawnej stawianego zarzutu przepisu art. 27³ w/w ustawy, wskazując, że norma art. 8¹ tejże ustawy nie nakłada na reprezentujący spółdzielnię organ, w tym wypadku członka zarządu w osobie prezesa spółdzielni, obowiązku udostępniania członkom spółdzielni wskazanych w nim dokumentów w sposób inny, niż wyłącznie w wymienionej w tymże akcie normatywnym formie tj. poprzez wydanie kopii dokumentów, bądź też ich odpisów. Brak bowiem w analizowanym przepisie, jak też zapisach statutu spółdzielni innej formy realizacji uprawnienia członka spółdzielni do zapoznawania się z dokumentacją dotyczącą jej działalności, w szczególności poprzez możliwość sporządzania fotokopii, bądź też fotografowanie tychże dokumentów, świadczy wg skarżącego o tym, iż uniemożliwienie oskarżycielom posiłkowym realizacji takiego właśnie sposobu zaznajomienia się z żądanymi przez nich konkretnymi (wskazanymi w zarzutach) dokumentami, przesądza o braku podstaw do oceny zachowania obwinionego w reżimie odpowiedzialności wykroczeniowej w trybie ustawy z dnia 15.12.2000 roku .

Sformułowana przez apelującego teza, nota bene całkowicie tożsama z tą, lansowaną przed Sądem I instancji, sprowadza się wg Sądu Okręgowego w gruncie rzeczy stricte do polemiki z ustaleniami Sądu I instancji i jako taka nie mogła zyskać aprobaty.

Sygnalizowana wykładnia normy art. 8¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych była bowiem przedmiotem szczegółowej analizy i rozważań Sądu Rejonowego, który w wyjątkowo obszernych pisemnych motywach wyroku (k. 14-17 uzasadnienia) w sposób logiczny wskazał i wywiódł, dlaczego nie podzielił argumentacji obrońcy obwinionego oraz przytaczanego na jej poparcie stanowiska. Okoliczność ta w zasadzie zwalnia (zgodnie ze poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 lipca 2003 r., sygn. akt III KK 108/02, Lex nr 81194) Sąd Okręgowy od odnoszenia się w szerszym zakresie do wskazanego w apelacji zarzutu obrazy prawa materialnego, gdyż byłoby to

jedynie zbędnym powtórzeniem poglądów przedstawionych przez Sąd I instancji, tym nie mniej jednak w tej mierze wypada przywołać najistotniejsze dla skarżonego orzeczenia kwestie.

Pierwotnym aktem regulującym uprawnienia członków spółdzielni do szeroko rozumianej kontroli działalności jej organów statutowych, w aspekcie prawidłowości gospodarowania (zarządzania) mieniem spółdzielni poprzez prawo wglądu do dokumentacji z tym związanej, była ustawa z dnia 16.09.1982 roku prawo spółdzielcze. W art. 18 § 2 pkt 3 tenże akt prawny statuował możliwość bądź to żądania przez członka spółdzielni wydania mu odpisów konkretnych kategorii dokumentów (statut, regulaminy), bądź też uprawnienie do **zaznajamiania się** z konkretnymi kategoriami dokumentów, w tym m.in. umowami zawieranymi przez spółdzielnię z osobami trzecimi. Uprawienie owo w odniesieniu jednakże do ostatniej ze wskazanych kategorii dokumentów podlegało istotnemu ograniczeniu, wynikającemu z art. 18 § 3 pr. spółdz. W myśl tego przepisu spółdzielnia mogła bowiem odmówić udostępnienia umów zawartych z osobami trzecimi, jeśli istniałaby uzasadniona obawa, iż naruszałoby to prawa tych osób, lub też członek spółdzielni wykorzysta uzyskane informacje i przez to wyrządzi spółdzielni znaczną szkodę.

Unormowanie z kolei przepisu art. 8¹ ustawy z dnia 15.12.2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych zostało wprowadzone przez nowelizację czerwcową z 2007 roku i jest unormowaniem szczególnym wobec tego, które zostało zamieszczone w art. 18 § 2 pkt 3 pr. spółdz. Jego zasadnicza nowość polegała na przyznaniu członkom spółdzielni (poza dotychczasowym prawem do uzyskania odpisu statutu i regulaminów spółdzielni) prawa nie tylko do zaznajamiania się, ale również do otrzymania kopii pozostałych wskazanych w w/w normie kategorii dokumentów m.in. faktur i umów z osobami trzecimi. Tym samym nowelizując niejako w ten sposób art. 18 § 2 pkt 3 pr. spółdz. ustawodawca rozszerzył funkcjonujące dotąd uprawnienie członków w odniesieniu do tychże dokumentów o możliwość uzyskania ich kopii, w sytuacji gdy dotąd posiadali oni jedynie szeroko pojmowane prawo wglądu do nich (zaznajamiania się). Jednakowoż owo nowe uprawnienie członka spółdzielni poszerzone o możliwość żądania wydania kopii dokumentów, o których mowa w art. 8¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych nie zyskało zakresu absolutnego. Bowiem przewidziany w art. 8 u.s.m. zakres uprawnień członka spółdzielni co do formy realizacji kontroli władz spółdzielni, jakkolwiek stał się bez wątpienia szerszy w porównaniu z dotychczasowym, to jednak w odniesieniu do pewnej kategorii dokumentów, w dalszym ciągu podlega on ograniczeniom przewidzianym w art. 18 § 3 pr. spółdz. Co kluczowe jednak zakres owego ograniczenia nie odnosi się stricte do kwestii dopuszczalnej formy udostępniania wskazanej w przepisie art. 8¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych kategorii dokumentów tj. faktur i umów zawieranych przez spółdzielnie z osobami trzecimi, lecz wyłącznie do powodów (przyczyn), dla których spółdzielnia może odmówić wglądu do tej właśnie kategorii dokumentacji swoim członkom. Inaczej rzecz biorąc odmowa udostępnienia faktur i umów zawieranych przez spółdzielnie z osobami trzecimi, nie może być powodowana tym, iż deklarowany przez zainteresowanego członka spółdzielni sposób zapoznania się z nimi (m.in. sporządzanie notatek, fotografowanie) nie jest wskazany wprost w przepisie art. 8¹ w/w ustawy, lecz jedynie istnieniem uzasadnionej obawy, iż członek spółdzielni mógłby wykorzystać takowe dokumenty w sposób wskazany w art. 18 § 3 pr. spółdz. tj. na szkodę spółdzielni, bądź w sposób sprzeczny z jej interesami.

Istota zatem sporu w niniejszej sprawie sprowadza się do kwestii oceny, czy literalna wykładnia obu analizowanych norm, wskazująca jako sposoby realizacji uprawnień członka spółdzielni do kontroli jej organów poprzez prawo wglądu do dokumentacji, bądź to możliwość uzyskania odpisu lub kopii konkretnych dokumentów (art. 8¹ u.s.m.), bądź też prawo do zaznajamiania się w siedzibie spółdzielni z takowymi dokumentami (art. 18 § 2 pkt 3 pr. spółdz.) stanowi jedyną prawnie dopuszczalną formę wykonywania owych uprawnień, czy też może być ona realizowana także w postaci innych nie wskazanych w w/w przepisach zachowań, takich jak choćby wykonywanie przez członka spółdzielni fotokopii, bądź też fotografowanie dokumentów w jej siedzibie. Jakkolwiek sformułowanie normy art. 8¹ u.s.m. w ocenie Sądu Okręgowego nie pozostawia zbyt wielkiego pola manewru interpretacyjnego, czyniąc jego treść w tym zakresie dość jednoznaczną, to już jednak użyte w art. 18 § 2 pkt 3 pr. spółdz. regulującym również tę kwestię, stwierdzenie prawo do „zaznajamiania się” m.in. z umowami zawieranymi przez spółdzielnię z osobami trzecimi, wydaje się być określeniem pojemniejszym znaczeniowo, co z kolei przemawia nie tylko za literalną, ale przede wszystkim za celowościową i funkcjonalną potrzebą wykładni jego znaczenia. W tym zaś aspekcie zdecydowanie

nieuprawnionym wydaje się być frazeologiczne ograniczenie przez skarżącego owego sformułowania wyłącznie do jego utożsamiania z czynnością osobistego przeglądania, czytania, bądź też zapoznawania się z treścią dokumentu.

W pełni należy bowiem zgodzić się ze stanowiskiem Sądu I instancji, iż ów ustawowy zwrot zawarty w art. 18 § 2 pkt 3 pr. spółdz. należy zwłaszcza uwzględniając aspekt ochrony interesów i pozycji członka spółdzielni interpretować „szeroko”. Aktualnie w dobie rozpowszechnionej ery fotografii cyfrowej, czy też cyfrowych telefonów komórkowych, bądź innych urządzeń mobilnych, elektroniczne uwiecznianie dokumentów nie stanowi już żadnego problemu. Prawo wglądu do określonych dokumentów należy rozumieć zatem także, jako prawo do sporządzania z nich notatek, czy też ich fotografowania we własnym zakresie i rzecz jasna na własny koszt. Z pewnością takie interpretowanie pojęcia „zaznajamiania się” jest o wiele mniej uciążliwe dla samej spółdzielni, jak i jej członków, którzy mają możliwość spokojnego, a przy tym znacznie zredukowanego czasowo utrwalenia interesujących ich dokumentów. Takie rozumienie pojęcia „wglądu do dokumentów” jest ponadto zgodne z celem w/w przepisu, mającego zapewnić możliwie szeroki i swobodny dostęp do dokumentacji umożliwiającej realną, a nie wyłącznie formalną kontrolę działań władz spółdzielni.

Oczywistym jest, że w świetle uregulowań zarówno art. 8 u.s.m., jak i art. 18 § 2 pkt 3 pr. spółdz., każdy członek może żądać od spółdzielni sporządzenia na jego koszt odpisów lub kopii dokumentacji, w tym także umów zawieranych przez spółdzielnię z osobami trzecimi, a następnie wydania ich, o ile oczywiście nie istnieją przesłanki do odmowy udostępnienia tej kategorii dokumentów (art. 18 § 3 pr. spółdz.). Może on skorzystać z owego uprawnienia, jeśli nie jest w stanie samodzielnie powielić treści dokumentów we własnym zakresie.

Wszakże należy pamiętać, iż taki sposób realizacji uprawnienia do „wglądu w dokumentację”, związany jest z koniecznością poniesienia przez niego pewnych kosztów (art. 8¹ ust. 2 u.s.m.). Powyższa możliwość jednakże nie została stworzona przez ustawodawcę po to, aby spółdzielnie wykorzystywały ją jako kolejne źródło pozyskiwania dochodu (środków) na swoją działalność, lecz po to, aby ich członkowie, którzy nie są w stanie sporządzić fotokopii (utrwalić) interesujących ich dokumentów we własnym zakresie, mogli uzyskać odpłatnie stosowne fotokopie przy pomocy spółdzielni. Nie można jednak w takim stanie rzeczy powołując się li tylko na literalne brzmienie norm art. 8¹ ust 1 u.s.m, czy też art. 18 § 2 pkt 3 pr. spółdz. w zakresie wskazanego w nich sposobu udostępniania tychże dokumentów (odpis bądź kopia), niejako wymuszać na członkach spółdzielni ponoszenia tychże opłat, w sytuacji gdy we własnym zakresie bez ponoszenia dodatkowych kosztów z tym związanych, są oni w stanie pozyskać (utrwalić) interesujące ich, zawarte w tychże dokumentach informacje.

Takie właśnie szerokie postrzeganie pojęcia zakresu (formy) wglądu w dokumentację spółdzielni wydaje się leżeć również w dobrze pojętym interesie samej spółdzielni. Kwestia techniczno-organizacyjnego obowiązku wydawania kopii dokumentów bez wątplenia uwzględnia okoliczność, że ustawa nie nakłada obowiązku bezzwłocznego ich wydania. Wydawanie dokumentów w formie wskazanej w w/w przepisach nie może przede wszystkim dezorganizować pracy spółdzielni, powinno zatem uwzględniać normalny czas niezbędny do przygotowania stosownych kopii. W sytuacji zaś, gdy zainteresowany członek jest w stanie zrealizować swe uprawnienie do wglądu w dokumentację w siedzibie spółdzielni bez nadmiernego angażowania w to jej pracowników, ów czas związany z przygotowaniem konkretnego dokumentu, bezsprzecznie ulega znacznej redukcji. W tej sytuacji bowiem jakkolwiek spółdzielnia niezależnie od tego, czy wnioskodawca chce jedynie fizycznie przeczytać interesujący go dokument, czy choćby sporządzić z niego notatki, bądź sfotografować interesujące go informacje, jest zobligowana wyłącznie taki dokument przygotować i przedstawić go zainteresowanemu, bez dodatkowych czasochłonnych działań, związanych czy to z zaksięgowaniem wniesionej od żądanej kopii dokumentu opłaty, czy to z wykonaniem samej jego kopii. Wydaje się tym samym, iż samo udostępnienie dokumentu wnioskodawcy do wglądu z możliwością utrwalenia przez niego interesujących go treści, czy to w formie elektronicznej, czy też w formie notatek, w sposób pełniejszy niż ograniczanie jego uprawnienia wyłącznie do możliwości pozyskiwania kopii, bądź odpisów takowego dokumentu, urzeczywistnia przysługującą mu jako członkowi spółdzielni funkcję kontrolną wobec jej organów. Oczywiście taki sposób realizacji wglądu w dokumentację z oczywistych względów winien być możliwy i dopuszczalny jedynie w siedzibie spółdzielni i pod niezbędnym nadzorem jej pracownika oraz uwzględniać całkowity zakaz wnoszenia

dokumentów poza pomieszczenia spółdzielni, tym nie mniej jednak sugerowane przez skarżącego ścisłe literalne interpretowanie obu norm w zakresie dopuszczalnej formy udostępniania dokumentacji członkom, wydaje się być w ocenie Sądu Okręgowego w żaden sposób nieuzasadnione przede wszystkim wykładnią celowościową i funkcjonalną przepisów art. 8¹ ust 1 u.s.m, czy też art. 18 § 2 pkt 3 pr. spółdz. Nota bene forma umożliwiająca sporządzanie notatek z udostępnionej członkom dokumentacji, mimo braku stosownego zapisu art. art. 8¹ ust 1 u.s.m, w świetle twierdzeń obwinionego (k.572v) jest praktyką powszechnie dopuszczalną w spółdzielni, której (...) jest obwiniony.

Uprawnienie członka spółdzielni mieszkaniowej statutowane zarówno normą art. 8¹ ust 1 u.s.m, ale też art. 18 § 2 pkt 3 pr. spółdz., traktujące o prawie do zaznajamiania się (wglądu) z dokumentacją, dotyczącą szeroko rozumianego zarządzania i gospodarowania mieniem spółdzielni, nie może być zatem wyłączane, bądź doznawać ograniczenia poprzez odmowę udostępnienia stosownej dokumentacji z przyczyn innych niż wyłącznie te, wskazane w art. 18 § 3 pr. spółdz. Na przeszkodzie udostępnieniu do wglądu takowej dokumentacji, nie może stać w szczególności brak wyszczególnienia we wskazanych wyżej regulacjach ustawowych w sposób enumeratywny innych (poza prawem do otrzymania odpisu bądź kopii) form realizacji owego uprawnienia (sporządzanie notatek czy fotografowanie). Należy bowiem pamiętać, że wskazany wyżej przepis jest jedynym wyjątkiem od reguły, a zawarte w nim uprawnienie spółdzielni do odmowy, jak i przesłanki odmowy nie mogą być wykładane rozszerzająco (*exceptiones non sunt extendendae*).

Oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w aspekcie formułowanych przez skarżącego zarzutów natury procesowej, zdaniem Sądu Odwoławczego Sąd I instancji przyjmując sprawstwo obwinionego w zakresie zarzucanych mu zachowań, a zatem i odpowiedzialność w ramach przepisu art. 27³ ustawy o Spółdzielniach Mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000 r. nie dopuścił się sugerowanych przez obrońcę uchybień w zakresie niewłaściwej tj. rzekomo pozbawionej logiki i sprzecznej z art. 7 kpk oceny dowodów.

Należy zgodzić się z Sądem Rejonowym w kwestii uznania, iż postawa wskazywanych w apelacji świadków B. B. (1) i M. Ż. w pełni realizowała czasownikowe znamię czynności sprawczej w postaci nie udostępnienia dokumentów, o jakich mowa w art. 8¹ ust 1 u.s.m. Choć wprawdzie obydwie w/w, jako upoważnieni pracownicy spółdzielni, również w świetle zeznań oskarżycieli posiłkowych formalnie wyznaczały im daty udostępniania do wglądu dokumentów, to jednak bezsprzecznie to po stronie spółdzielni leżała przyczyna tego, iż obydwaj członkowie nie mogli w pełni realizować przysługującego im ustawowo uprawnienia. Wszakże to z powodu zgłoszonej przez oskarżycieli posiłkowych chęci sfotografowania dokumentacji i braku zgody na to po stronie pracownic spółdzielni, do faktycznej realizacji owego prawa członka spółdzielni nie doszło. Co istotne decyzja o rzeczywistej niemożności dostępu do żądanej dokumentacji oraz przyczynach takiego stanu rzeczy, nie została wydana i zakomunikowana wnioskodawcom w wymaganej prawem formie (art. 18 § 3 pr. spółdz.). W tej sytuacji nie sposób zaakceptować sugestii autora apelacji, jakoby jedyną i wyłączną przyczyną braku możliwości faktycznego wglądu do dokumentacji, były nie działania pracowników spółdzielni, a postawa samych oskarżycieli posiłkowych, związana z tym, iż odmawiali oni wejścia do pokoju bez aparatu fotograficznego. Uzależnianie bowiem realizacji prawa członka spółdzielni do wglądu w konkretną dokumentację, w tym przypadku umowy zawarte przez spółdzielnię z osobami trzecimi, z tej tylko przyczyny, iż zadeklarował on chęć utrwalenia interesujących go informacji, bądź całych dokumentów we własnym zakresie i na własny koszt, w formie nie wynikającej wprost z regulacji ustawowej dotyczącej tej kwestii, byłoby niczym nieuzasadnionym ograniczeniem, a wręcz naruszeniem szeroko pojmowanego aspektu ochrony interesów i pozycji członka spółdzielni w zakresie przysługującej mu funkcji kontrolnej wobec działalności organów statutowych spółdzielni.

Reasumując przedstawione wyżej rozważania, jak się wydaje najistotniejsze z punktu widzenia argumentacji skarżącego, należy wyraźnie podkreślić, iż uznanie zachowania obwinionego w realiach niniejszej sprawy, za wypełniające znamiona występku art. 27³ ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r o Spółdzielniach Mieszkaniowych, w ocenie Sądu Okręgowego znajduje pełne oparcie w treści zgromadzonych dowodów, stąd też podnoszona przez autora apelacji w tej kwestii argumentacja, to nic innego jak czysta polemika w prawidłowym ustaleniem Sądu I instancji.

W tej sytuacji jako, że skargę odwoławczą obrońcy należało uznać za niezasadną, zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

O kosztach procesu za postępowanie odwoławcze orzeczono na mocy art. 627 kpk w zw. z art. 636 § 1 kpk w zw. z art. 119 kpsw i art. 118 § 1 kpsw w zw. z § 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U z 2001 r. nr 118, poz. 1269). O opłacie za II instancję w oparciu o art. 8 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23.06.1973 roku o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. nr 49 poz. 223 z późn. zmianami).